

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 221. Quid notandum sit, si hoc, quod de altero dixisti, fuit publicum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

cùm ipsemet cogat injuriatum ad hoc medium necessarium de se licitum , ita *Card. n. 48.* Imò aliqui dicunt id licere , quamvis esset accusatus de vero crimine sed occulto injuriosè manifestato, quia adhuc injustè læsa est ejus fama, ad quam recuperandam jus habet. Addit *Carden.* si falsò vel injustè accusatus inde passurus esset leve damnum & accusans grave , tum fore contra Charitatem revelato ejus gravi crimine auctoritatem elidere. *Dixi*, per se loquendo , nam aliter loquendum est , si quis sub secreto illud habeat, vel injustè notitiam illam acquisiverit , uti dicitur à 1228.

1218 §. 6. Qui ab alio falsâ calumniâ impetitur, nec aliter potest eam refellere, potest calumnianti dicere, quòd mentiatur, quamvis hoc sit ipsi futurum ignominiosum, nam utitur moderamine inculpatæ tutelæ, ita cum aliis *Mendo diff. 1. n. 225.* Idem dicunt aliqui, quamvis crimen, quod objicitur, foret verum, dummodo non sit publicum, quia calumniator tum adhuc mentitur quoad famam publicam, sed in hoc videtur esse restrictio nimium mentalis, nam neque ex verbis alterius, neque ex circumstantiis colligi potest, quòd loquatur de fama publica; posset tamen dicere esse quoad hoc calumniatorem & sibi facere injuriam.

1219 Q: 221: Quid notandum sit, si hoc, quod de altero dixisti, fuit publicum. R. Seqq:

§. 1. Aliquid potest esse publicum tripliciter, in primis *Jure*, si sciatur per confessionem Rei in publico judicio vel per sententiam Judicis jam publicatam: Deinde *Facto* seu per ipsam facti evidentiã apud tot, ut attentâ conditione illo-

rum

rum, qui eam habent, & qualitate communitatis, arbitrio prudentum judicetur nullâ tergiversatione celari posse. Denique *Famâ*, si rumor de hoc ex sufficientibus indiciis ortus pervenerit ad majorem partem communitatis. Vide dicenda l. 4. n. 786. Ut autem crimen sit famâ publicum, aliqui dicunt sufficere, quòd sciant decem, quia hic numerus sufficit ad constituendum populum seu parochiam, & turbam, L. 4. ff. *Vi bonor: raptor:* Alii dicunt sufficere sex, quia is numerus est plùs quàm media pars populi seu numeri requisiti ad parochiam; alii cum *Arr. de Sacram. d. 21. n. 27.* meliùs dicunt hoc esse judicandum respectivè tum ad communitatem, tum ad personas, quæ sciunt, & creduntur vel tacituræ vel leviter de hoc locuturæ, hinc putat, quamvis 30: viri graves & taciturni aliquid sciant, non ideo censerì posse famâ publicum. *Mol. Lugo d. 14. n. 70.* *Haun. n. 544.* dicunt, si communitas constet 8: personis, tum esse notorium famâ, quando 4: sciunt; si constet 20:, quando 7:; si 100, quando 15:; si 1000, quando 20: vel 30, qui sint ex diversis domibus. Quòd si vicinia constet ex 40: personis habitantibus in 4: vel 5: domibus, quando sciunt 10: vel 8: personæ diversarum domuum, censetur notorium; si autem civitas constet 5000: civibus, sufficit, quòd sciant 30: sparsi per illam civitatem, aut quòd una platea vicina id sciat, quia tum moraliter impossibile est celari. Addit cum aliis *Steph. t. 4. d. 6. n. 27.* crimen famosum dici, cujus famâ pervagatur per majorem partem Viciniæ, Communitatis, Oppidi, Parochiæ. Denique ut quis infamatus sit in regno, satis est, si sit infamatus in Curia vel

alio illustri loco, ex quo facile in totum regnum fama dimanet, ita *Mol. & Lugo*, potestque videri etiam *Petsch. q. 5. a. 3. q. 7.*

1220

§. 2. Si quid sit publicum, non est detractio, si ulterius publicetur, saltem quando prima publicatio non fuit injusta: Quod si hæc fuit injusta, adhuc docent *Less. Bonæsp. Burgh. cent. 1. cas. 54, Petsch. q. 6.* non peccari, si ulterius publicetur, dummodo ipsi non fuerit falsò impositum, tum quia per publicitatem amisit jus ad famam, tum etiam quia consideratâ humanâ societate nimis durum foret non posse loqui de publicis, & reip-sa vix unquam posset quis loqui de crimine publico, quia primi sermones sæpissime fuerunt injuriosi. Oppositum tenent *Bonac. Haun. n. 545.* & alii cum *Steph. n. 22.*, quia cum causa publicitatis fuerit injuria, manet jus ad recuperandam famam, ergo facit injuriam, qui continuando diffamationem impedit illam recuperationem. Quod si crimen fuerit falsum, major adhuc est ratio, uti fatentur *Burgh. & Petsch. q. 8.*, nam facultas publicandi crimen de aliquo, fundatur partialiter in veritate; E contra jus ad famam fundatur, vel in ignorantia criminis veri, vel in vera criminis carentia, ergo cum hic sit vera carentia criminis, manet jus ad famam: potestque videri etiam *Mol. d. 32.*, qui magis propendet in secundam sententiam.

1221

§. 3. Crimen in uno Monasterio publicum potest ulterius publicari intra illud Monasterium, sed non extra, quia talis publicitas non est absoluta, sed restricta tantum ad illos, cum quibus Monasterium communicat in regula & regimine, *Arr. n. 23.* An autem possit scribi etiam ad
alia

alia Monasteria ejusdem Ordinis, dubitatur, videtur posse, tum quia illa inter se communicant, tum etiam quia si Religiosus illuc veniret aliunde, posset dici præsenti, ergo etiam poterit scribi absenti, ita cum aliis *Niol. t. 4. d. 33. n. 7. Rebell. p. 1. l. 4. q. 4. n. 10.*, ubi tamen addunt timoratos & prudentes id non facile facere; sed credo distinguendum esse, nam si illi Religiosi non soleant mitti de uno loco in alium, non videtur licitum esse, quia non habent tantam communicationem; si autem affixi non sint certis locis, sed permütentur & permisceantur, scribi poterit ob rationem datam.

§. 4. Si res, quæ fuit olim publica, sed nunc oblivione sepulta erat, iterum publicetur, fit injuria, si facta vel famâ tantum fuit publica, ita *Niol. Lugo n. 85. & alii.* Ratio est, quia diversitas temporis facit, ut res non sit amplius absolute publica, sed tantum fuerit, hinc res per oblivionem est reducta ad eum statum, in quo erat ante publicitatem, & fama iterum justè possidetur: E contra quod uno loco publicum est, est absolute de facto publicum, hinc, per se loquendo, posset etiam alio loco publicari. Probabile quidem etiam est, quod docent *Az. Less. & Urb.* apud *Steph. n. 23.* eum non peccare contra justitiam, qui revelat delictum oblivione sepultum, si simul patefaciat resipiscentiam, quia qui tali tempore fuit infamis, amisit in perpetuum omne jus habendi famam pro eo tempore, quo fuit infamis; Contrarium tamen adhuc videtur probabilius, quia in praxi non videtur infamia temporis præteriti posse narrari, quin redundet in infamiam etiam præsentem; probabiliter tamen

docent *Less.* n. 82. *Lugo* n. 77. *Petsch.* q. 7. *illat.* 4. non fore peccatum, si fuerit publicum publicitate juris, quia non obstante oblivione videtur moraliter perseverare facultas manifestandi data à Judice.

1223 Q. 222. Quid notandum sit circa injurias contra honorem. R. Seqq. §. 1. Injuriam contra honorem nomine generico dicuntur *contumelia*, à contemnendo, inquit *Mol.* d. 18. n. 1. Contumelia autem dividitur præcipuè in convitium, improprium, irrisionem, illusionem, subsannationem, maledictionem. *Convitium* est, si vitium vel defectus etiam naturalis objiciatur alteri cum ejus dedecore. *Improprium*, sive contumelia specificè sumpta, quâ vitium vel defectus alicui præfenti in faciem objicitur. *Irrisio*, quâ quis præfens vel absens objicitur risui. *Illusio*, quâ quis objicitur ludibrio quasi rectè & cum quadam deceptione, uti cum Judæi Christo velatâ facie illudebant, dicentes, *prophetiza nobis Christe &c.* *Subsannatio*, quâ quis objicitur irrisioni per gestus aliôsve motus corporis, uti Christo Crucifixo subsannabant Judæi, moventes capita & dicentes, *Vah! qui destruis templum Dei.* Injuriam contra honorem sæpe additur *maledictio*, quâ quis imprecatur alicui malum, de quibus omnibus videri potest *Lugo* d. 14. sect. 11.

1224 §. 2. Contumelia ex genere suo est mortale, quia honor, qui per eam tollitur, est bonum æstimabilius quàm bona fortunæ: de se tamen est minus peccatum quàm detractio, respectivè ad illum, qui contumeliam infert, quia fama est bonum nobilius quàm honor, uti n. 1193. dictum est. Rectè autem notat *Steph.* t. 4. d. 6. n. 6., quòd
convitia,